

Труда, 1991. –С.1727-1822.

5. Конституція України // ВВР України. -1996. -№ 30. - Ст.141.

6. Кодекс законів про працю України // ВВР України. – 1971. -№ 50. -Ст.375.

7. Закон України “Про відпустки” // Голос України. – 17.12.1996 р. -№ 236.

8. Положення про походження служби рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ України Збірник нормативних актів України з питань правопорядку /Укладачі: Слободянюк В.Г., Лисюченко В.П. –Київ, 1993. –507 с.

9. Прокопенко В. І. Трудове право України: Підручник. -Х.: “Консум”, 1998. -480 с.

10. Трудовое правовое вопросам и ответах: Учебно-справочное пособие /Под ред. В.В. Жернакова. –Х.: “Одиссей”, 2000. –624 с.

11. Трудове право України: Навч. посіб. /Пилипенко П.Д., Бурак В.Я., Козак В.Я. та ін.; За ред. П.Д. Пилипенка. –К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003. –536 с.

12. Чанышева Г.И. Болотина Н.Б. Трудовое право Украины. -Х.: “Одиссей”, 2001. –512 с.

Надійшла до редколегії 25.12.2003

ГОРДИЕНКО Н.И. ПОНЯТИЕ ЧАСА ОТДЫХА РАБОТНИКОВ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
Рассмотрено международное законодательство о регламентации понятий времени отдыха работников, и отечественная практика их применения относительно служебной деятельности работников органов внутренних дел.

GORDIENKO N.I. CONCEPT OF THE REST-HOUR OF EMPLOYEES OF LAW-ENFORCEMENT ORGANS

The international legislation on a regulation of concepts of time of rest of workers, and domestic practice of their application concerning service activity of employees of law-enforcement organs is considered.

УДК 349.22:331.108.6-057.36

С.В. ГОРОДЯНКО

Національний університет внутрішніх справ

ДОТРИМАННЯ ДИСЦИПЛІНИ ОСОБАМИ РЯДОВОГО ТА НАЧАЛЬНИЦЬКОГО СКЛАДУ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ЇХ СЛУЖБОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розглянута сутність та особливості дотримання дисципліни у службовій діяльності працівників органів внутрішніх справ України.

Багато випадків, пов'язаних з порушенням права працівників органів внутрішніх справ на безпеку життя, здоров'я, честі, гідності та недоторканості є прямим наслідком порушення особами рядового та начальницького складу нормативно встановлених вимог дисципліни і законності в службово-трудова діяльності останніх. На жаль, відзначають О.М. Бандурка і В.О. Соболев, у деяких управліннях МВС справ України ще мають місце випадки, коли працівники гинуть або мають тілесні ушкодження внаслідок низького рівня службової дисципліни, професійної майстерності, надмірної самовпевненості, необережності під час виконання службових обов'язків [1, с.286]. А.А. Стародубцев зауважує, що особовий склад ОВС не є якимось відірваним від суспільства замкненим світом, тому негативні явища, що мають місце серед частини населення, властиві також і деяким працівникам міліції. Зокрема такі, як пияцтво, неетичність поведінки й грубість, незаконний пошук способів виживання й пристойного існування, зловживання. У середовищі співробітників ОВС також поширюється західна масова культура

з властивими їй елементами жорстокості, насильства, пропагандою всюдозволеності, задоволення потреб за будь-яку ціну, що має вплив на поведінку й свідомість окремих працівників [2, с.232].

Д.О. Кобзін підкреслює, що кожний міліціонер є державним службовцем, а своїм правовим станом він суттєво відрізняється від службовців інших установ та організацій. Ця відмінність детермінує особливості дисципліни та дисциплінарну відповідальність. Особливості правового стану є наслідком специфіки трудової діяльності, яка зосереджена на охороні громадського порядку та боротьбі зі злочинністю, що не є можливим без суворої дисципліни, системи підкорення, виконання наказів. Специфіка й у тому, що міліціонер є носієм державно-владних повноважень, володіє правом пред'являти громадянам вимоги, обов'язкові для виконання; має повноваження застосовувати заходи державного примусу; працівники ОВС та їх сім'ї користуються певними пільгами; професійна діяльність вимагає від працівників дотримання дисципліни не тільки в умовах служби, але й поза нею [3, с.236-237]. М.І.

Ануфрієв констатує, що сьогодні дисципліна і законність в діяльності персоналу ОВС набуває особливого значення [4, с.103].

Висловлювання вчених стосовно важливості дисципліни і законності в діяльності осіб рядового та начальницького складу мають глибокий сенс. Від рівня дотримання дисципліни і законності безпосередньо залежить якість функціонування ОВС України щодо захисту, охорони й забезпечення прав, свобод та законних інтересів учасників суспільних відносин, надійність, сталість й ефективність безпеки життєдіяльності особового складу цих органів, служб та підрозділів. Незважаючи на це, серед працівників ОВС іноді спостерігається зневажливе ставлення до вимог дисципліни і законності, що закономірно призводить до вчинення правопорушень та злочинів під час виконання ними посадово-функціональних обов'язків.

Аналіз стану дисципліни і законності в органах внутрішніх справ свідчить, що протягом 2001-2002 років показники порушення дисципліни та законності в органах системи МВС були високими і тенденція до їх зниження не спостерігалась. Так, у 2001 році з ОВС за негативними мотивами звільнено 2537 осіб, або 9 % від загальної кількості звільнених, за 4 місяці 2002 року – 562 (9,2 %). Однак вжиті заходи не дали бажаного результату – кількість засуджених колишніх працівників ОВС за 4 місяці 2002 року порівняно з аналогічним періодом 2001 року зросла із 43 до 55. Залишається високою питома вага засуджених серед працівників карного розшуку, за 4 місяці 2002 року вона склала – 0,76 %, у 2001 – 0,91 %, дільничних інспекторів – 0,75 % (0,47 %), УБНОН – 0,67 % (0,62 %), ГУ-АСМ – 0,33 % (0,28 %), слідства – 0,33 % (0,25 %). Значна кількість засуджується за посадові злочини – 33 чол. в минулому (30), у т.ч. за перевищення влади – 15 (16) чол., зловживання владою – 10 (11) чол., хабарництво 5 (3) чол., халатність – 3 (0) чоловік. Викликають серйозне занепокоєння випадки засудження працівників за умисні вбивства – 3 чол. (у 2001 році – 1), розбій – 2 (0) чол., хуліганство 1 (2) чол., інші злочини 6 (3) чол.

Протягом чотирьох місяців 2002 року органами прокуратури порушено 69 кримінальних справ відносно 56 працівників, у тому числі стосовно працівників адміністративної служби міліції – 18, карного розшуку – 13, дільничних інспекторів міліції – 10, Державтоінспекції – 9, кримінальної міліції в справах неповнолітніх – 7 [5, с.4-6]. Виходить, даремно Президент України звертає увагу, що викорінення злочинності великою мірою залежатиме від того, чи зможемо ми сформувати в суспільстві повагу до закону. І починати треба з органів влади. Люди б'ють тривогу у зв'язку з численним фактами прийняття ними незаконних рішень, вчинення протиправних дій, перевищення посадових повноважень. Зростає число скарг на застосування співробітниками правоохоронних органів недозволених методів слідства, в тому числі й насильницьких. Небезпідставно нарікають громадяни на побори, хамство з боку окремих правоохоронців [6, с.6]. О.С. Новаков робить висновок: "За статистичними даними видно,

що "особу" посадового злочинця в підрозділах міліції визначали в основному три злочини: перевищення влади або службового становища, зловживання владою або службовим становищем та хабарництво, на частку яких у сукупності доводилось 93 відсотки від всіх посадових злочинів" [7, с.235]. Поряд з цим відзначимо, що наведені статистичні показники про стан посадової злочинності співробітників ОВС були б неповними, якби не торкатися прихованих від офіційної статистики даних щодо фактичної злочинності, яка, як відомо, в декілька разів перевищує злочинність, відому органам правосуддя та ту її частку, яка цими органами офіційно реєструється. "В свою чергу, - підкреслює відомий кримінолог В.В. Лунєєв, - кількість розкритих діянь набагато перевищує кількість злочинів, за здійснення котрих винні притягаються до кримінальної відповідальності. Ще менше діянь стає предметом судового розбору. І ще менше – за здійснення яких суди виносять обвинувальні вирок з призначенням покарання" [8, с.125].

Варто наголосити, що саме неповний облік злочинів не тільки веде до вибору неадекватних масштабам злочинних проявів заходів боротьби з ними, але і спотворює наші знання про стан і головні напрями розвитку злочинності, дезорієнтує, робить недостатньо репрезентативними висновки щодо зв'язків злочинності з іншими соціальними явищами, ускладнює подальший розвиток кримінологічних досліджень. "Зростання уваги до злочинності в правоохоронних органах, та особливо в міліції, пояснюється не лише поширеністю явища, але й обсягом доступної інформації. Внаслідок дефіциту офіційної інформації про дійсний стан даного різновиду злочинності, а також науково-обґрунтованих оцінок ефективності боротьби з нею та прогнозів її розвитку на доступну для огляду перспективу, недоліків кримінальної статистики з'явилося багато некоректних уявлень про дану злочинність" [9, с.237]. До найпоширеніших з цих уявлень слід віднести наступне: а) Україна є однією з країн, яка має достатньо високий рівень злочинності серед працівників ОВС; б) в країнах з стабільнішим соціально-економічним, політичним та правовим розвитком суспільства ризик вчинення працівниками поліції злочинів зведений до мінімуму; в) українська держава не приймає наполегливих заходів в сфері зміцнення дисципліни та законності в діяльності ОВС і не прагне створити більш ефективну систему профілактики протиправних дій осіб рядового й начальницького складу, засновану на підвищенні безпеки життєдіяльності працівників та престижу службово-трудова діяльності, поліпшенні соціально-правового захисту та професіоналізму останніх. З огляду на це, питання дисципліни і законності в діяльності особового складу ОВС вимагають підвищеної уваги і консолідації вчених та практиків. І у цьому поєднанні наука мусить запропонувати для практичної діяльності найбільш ефективні заходи зміцнення дисципліни та законності.

Питання про сутність і зміст дисципліни сьогодні в науці вирішуються по-різному. Дисципліна, вказує В.А.

Козбаненко, - це певний порядок поведінки людей, який відповідає установленим в суспільстві нормам права і моралі, а також вимогам тієї чи іншої організації. В суспільстві завжди існує загальнообов'язкова дисципліна та спеціальна дисципліна, дотримання яких забезпечується зовнішніми санкціями та примусовими заходами. Загальнообов'язкова дисципліна потрібна для нормального існування суспільства та держави, а також для функціонування соціальних організацій та інститутів. Спеціальна дисципліна обов'язкова лише для членів певних організацій. До спеціальних видів дисципліни вчений відносить трудову, партійну, навчальну [10, с.478]. А.Є. Пашерстник в поняття "дисципліна" включає зв'язки між людьми в процесі сумісної праці, з одного боку, а з іншого – підпорядкування усіх працюючих порядку праці, дотримання ними встановлених правил поведінки під час трудового процесу [11, с.45]. Д.О. Карпенко відзначає, що термінологічне поняття "дисципліна" означає виховання, розпорядок, що вказує на відповідну поведінку в колективі. Трудова ж дисципліна – це, по-перше, спеціальний напрям, складовий невід'ємний елемент особливої частини трудового права. По-друге, трудова дисципліна є необхідною умовою будь-якої колективної праці незалежно від її суспільної організації. Тому в широкому розумінні вона включає: 1) виробничу дисципліну, тобто дотримання послідовних процесів (постачання сировини, додержання умов праці тощо); 2) технологічну дисципліну, тобто дотримання технології виготовлення товару, продукції; 3) дисципліну робочого часу, тобто дотримання розпорядку дня, перерв у роботі, відпочинку тощо. Але як правове явище трудова дисципліна характеризується тим, що вона є елементом трудових правовідносин, тобто обов'язком працівника; обов'язковим підпорядкуванням усіх учасників колективної праці встановленому порядку; самостійним інститутом трудового права як сукупності правових норм [12, с.12].

Відтак, на основі зазначених загальних положень можна дійти висновку, що трудова дисципліна – це сукупність правових норм, що регулюють внутрішній трудовий розпорядок і встановлюють трудові права й обов'язки сторін трудового договору, а також заохочення за успіхи в роботі та відповідальність за умисне невиконання трудових обов'язків. Головним змістом трудової дисципліни є не лише виконання правових норм в галузі праці, але й свідоме та творче ставлення до виконуваної роботи, забезпечення високої якості в роботі, раціональне використання робочого часу, прагнення до співробітництва та взаємоповаги. Б.І. Конохін і Л.І. Антонова сутність державної дисципліни вбачають у тому, що вона: а) полягає у неухильному дотриманні норм права і моралі державними службовцями; б) забезпечується методами державного та суспільного переконання та примусу [13, с.10]. В.А. Горницький відмічає, що державна дисципліна є вимогою державної влади до усіх державних організацій, посадових осіб, громадських організацій суворо дотримуватись нормативних державно-правових актів, які встановлюють

правила поведінки у всіх сферах суспільного життя, а також приписів моралі [14, с.19].

Таким чином, поняття "дисципліна" дуже широке за змістом і велике за обсягом. Будь-який порядок у суспільстві чи будь-якому підприємстві, установі, організації забезпечується за її допомогою. Загальне поняття дисципліни охоплює багато інших понять, які відображають той чи інший різновид дисципліни. Останні мають спеціальний характер та відрізняються один від одного метою, засобами забезпечення та суб'єктами застосування і виконання. Важливим різновидом дисципліни є службова дисципліна працівників служб та підрозділів ОВС, покликана забезпечити нормативно встановлений порядок здійснення правоохоронно-правозабезпечуючих функцій щодо захисту і охорони прав, свобод та законних інтересів учасників суспільних відносин. М.І. Ануфрієв, В.С. Венедиктов, О.В. Негодченко, В.О. Соколов, В.Н. Шкарупа, В.І. Щербина визначають службову дисципліну як встановлену в державних органах для окремої категорії (державних службовців) дисципліну праці, яка полягає в дотриманні загальних і спеціальних обов'язків, прав, а також заборон і обмежень, встановлених Конституцією і законодавством України, статутами, положеннями, нормативними актами міністерств і відомств, контрактами, наказами керівників, що видаються у межах їх повноважень [15, с.10].

Характер службової дисципліни працівників ОВС обумовлюється специфікою їх правового статусу та діяльності: усі особи рядового і начальницького складу є державними службовцями і беруть участь у виконавчорозпорядчій діяльності держави, оскільки вони організують та забезпечують охорону громадського порядку та громадську безпеку; у сфері службової діяльності особи рядового і начальницького складу ОВС залежно від особливостей правового статусу наділені державно-владними повноваженнями і виступають представниками виконавчої влади, їх законні вимоги обов'язкові для виконання усіма фізичними, посадовими та юридичними особами; служба в ОВС пов'язана з підвищенням ризиком для життя та здоров'я, честі, гідності та недоторканості працівників. Виходячи з цього, службова дисципліна в ОВС зобов'язує кожну особу рядового і начальницького складу: додержувати законодавства, виконувати вимоги присяги, статутів і наказів начальників; захищати життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань; у службовій діяльності бути чесною, об'єктивною і вільною від рішень політичних партій і масових громадських рухів; сумлінно нести службу по охороні громадського порядку; стійко переносити всі труднощі, пов'язані зі службою, не шкодувати своїх сил, а в разі необхідності й життя при виконанні службового обов'язку, додержувати норм професійної етики, не вчиняти дій, що можуть призвести до втрати незалежності й об'єктивності при виконанні службових обов'язків; поважати людську гідність, проявляти турботу про людей і бути готовою у будь-який час надати їм допомогу; постійно вдосконалювати свою квалі-

ліфікацію, підвищувати рівень культури в роботі; сприяти начальникам у зміцненні дисципліни та забезпеченні статутного порядку, виявляти повагу до начальників, старших по службі і за званням, бути ввічливим, додержувати правил носіння встановленої форми одягу і віддавання честі; з гідністю і чесно поводити себе поза службою, бути прикладом у додержанні громадського порядку, утримувати інших від порушень правопорядку, суворо зберігати державну і службову таємницю; берегти довірені зброю, майно і техніку (ст.2 Дисциплінарного статуту органів внутрішніх справ України).

Відтак: службова дисципліна в ОВС потребує від усіх працівників високої дисциплінованості, виключної чесності, свідомості, точності та старанності, великої організованості. Вона показує, що спільні зусилля та результати роботи особового складу можуть бути послаблені правопорушенням, аморальним проступком або відступом від Присяги навіть одного недбайливого співробітника. При цьому треба підкреслити необхідність тісної взаємодії працівників ОВС під час сумлінного виконання службових обов'язків, ефективних та професійних дій по розкриттю та розслідуванню злочинів, охороні громадського порядку, а також неухильному дотриманню законів, наказів, інструкцій та інших нормативних актів, регламентуючих їх діяльність. Специфіка функціонування органів внутрішніх справ системи МВС України, діяльності їх особового складу є тим фактором, який обумовлює потребу в існуванні спеціальної службової дисципліни. Ці фактори визначають її якісні ознаки службової дисципліни працівників, а саме: сувору єдиноначальність, що характеризується категоричністю та імперативністю наказів та вказівок начальників ОВС; обов'язок начальників ОВС оперативно реагувати на здійснення підлеглим порушення дисципліни; наявність спеціальних заходів заохочення та спеціальних стягнень; спеціальний порядок оскарження дисциплінарних стягнень.

Підбиваючи аналіз змісту та особливостей дисципліни та службової дисципліни працівників ОВС як умови і фактору підвищення безпеки їх життєдіяльності, зазначимо наступне.

По-перше, сутність службової дисципліни осіб рядового та начальницького складу має двохаспектний склад. Це: а) сукупність правових норм, що встановлюють порядок здійснення службових обов'язків і прав працівників; б) фактичне дотримання ними цих норм або правомірне поведінка при виконанні останніми службових повноважень.

По-друге, правові норми, що регламентують службову дисципліну працівників ОВС, поділяються на такі групи: норми, що регулюють службові обов'язки і права працівників ОВС; норми, що визначають методи забезпечення службової дисципліни; норми, що регулюють засоби заохочення працівників; норми, що встановлюють заходи впливу за порушення службової дисципліни; норми, що регулюють процедуру (порядок) підтримання і зміцнення службової дисципліни (дисциплінарно-процесуальні).

Водночас, службова дисципліна не зводиться тільки до правових відносин, правової свідомості, правових норм, спрямованих на зміцнення правопорядку в країні та її інститутах і організаціях. Вона включає в себе також і ті соціальні, моральні, політичні, психологічні зв'язки і відносини, соціальні і моральні норми, що забезпечують зміцнення громадського порядку, форм життєдіяльності людей, які сприяють ефективному досягненню цілей державних організацій, установ, інститутів. У зв'язку з цим включення до механізму забезпечення службової дисципліни в ОВС соціальних і психологічних факторів – важливий інструмент поліпшення стану дисципліни в підрозділах ОВС.

По-третє, поняття службової дисципліни працівників ОВС слід визначити як встановлений нормами права порядок взаємовідносин учасників службово-трудова відносин, що забезпечує ефективну діяльність осіб рядового та начальницького складу щодо захисту прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, створює необхідні умови для створення надійної системи безпеки життєдіяльності особового складу.

По-четверте, усі умови внутрішнього порядку, які впливають на стан службової дисципліни, а, відповідно, й ефективність функціонування особового складу та надійність системи безпеки життєдіяльності останніх слід типологізувати за наступними групами. 1. Умови оперативно-службової діяльності, які включають дотримання вимог психофізіології праці; дотримання вимог ергономіки праці; дотримання вимог естетики робочого місця; забезпечення безпеки оперативно-службової діяльності. 2. Умови, які характеризують стан службової дисципліни, а саме: характер групових і міжособистісних відносин у підрозділах; характер відносин між начальниками і підлеглими; рівень конфліктності і стресовості в підрозділах і службах; дотримання моральних норм взаємовідносин серед особового складу; характер відносин між організацією і громадськими утвореннями ОВС. 3. Умови, які передбачають вияв впливу кадрової політики в ОВС на стан службової дисципліни. Сюди відносяться проблеми, пов'язані з аналізом: порядку підбору, вибору, навчання, переміщення, звільнення працівників ОВС; інформаційного забезпечення апаратів по роботі з особовим складом; профорієнтації, адаптивної роботи, роботи щодо професійної, соціальної і психологічної ресоціалізації; механізму, службового просування. 4. Умови, які включають такі питання планування роботи з особовим складом: наявність продуманої стратегії кадрового забезпечення ОВС; відповідність наявного персоналу штатному розкладу підрозділів; порядок оцінки кандидатів на вакантні посади; механізм оцінки якостей працівника ОВС. 5. Умови розвитку особового складу: бази для бойової, професійної, службової підготовки особового складу; системи з перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників ОВС; робота з резервом на висунення; забезпечення професійної та соціально-психологічної адаптації нових працівників. 6. Умови, що належать до системи мотивації оператив-

вно-службової діяльності, яка включає: порядок формування оперативно-службової діяльності; оцінку результатів оперативно-службової діяльності; засоби морального заохочення; застосування нестандартних форм заохочення ефективної оперативно-службової діяльності. 7. Умови, пов'язані з юридичним забезпеченням службових відносин: узгодження розпорядчих документів, які стосуються питань зміцнення службової дисципліни; правове забезпечення оперативно-службової діяльності працівників; правовий захист особового складу. 8. Умови, пов'язані з розвитком соціальної інфраструктури підрозділів: організація харчування особового складу; забезпечення працівників продуктами, пайками, обмундируванням; організація житлово-побутового обслуговування; розвиток культури і виховання особового складу; забезпечення охорони здоров'я і відпочинку особового складу; забезпечення дитячими установами; попередження і профілактика конфліктів і стресів у підрозділах; транспортне обслуговування особового складу. 9. Умови, пов'язані з питаннями розробки нових кадрових структур для роботи з особовим складом, які забезпечували б зміцнення службової дисципліни.

По-п'яте, організація роботи щодо зміцнення службової дисципліни і законності будується на підставі систематичного аналізу їхнього стану в кожному органі, підрозділі внутрішніх справ. Мета останнього полягає у всебічному і достовірному визначенні рівня дотримання законності в діяльності ОВС і ступеня дисциплінованості його працівників, оцінюванні роботи нижчих керівників, виходячи з цього напрямку діяльності. При цьому враховується повнота і якість виконання службових завдань, кількість, характер, тяжкість злочинів, надзвичайних подій, порушень законності й дисципліни та ступінь їх негативного впливу на вирішення оперативно-службових завдань; стан виконавчої дисципліни; розпорядок дня, його чіткість та організованість; внутрішній статутний порядок у підрозділах; дотримання встановленого порядку носіння форменого одягу; наявність скарг, заяв громадян на дії (бездіяльність) працівників ОВС; організація зберігання зброї, документів суворого звітності, службових посвідчень ефективність дисциплінарної практики керівників підрозділів; ступінь впливу колективу, органів громадського самоврядування і, насамперед, судів честі на стан дисципліни й законності.

По-шосте, слід організувати та здійснити глибокі наукові дослідження проблем зміцнення дисципліни та законності в діяльності ОВС та підготовку науково обґрунтованих рекомендацій щодо попередження та викоренення негативних явищ у системі МВС, скорегувати перспективні та поточні плани науково-дослідницьких робіт, передбачивши включення до них досліджень проблем забезпечення законності в діяльності ОВС. Основні дослідження повинні передбачити глибоке та всебічне вивчення причин і умов, що призводять до порушень законності за основними напрямками діяльності ОВС і визначення ефективних заходів попередження їх негативного впливу

та розробку єдиних об'єктивних критеріїв оцінки стану законності в діяльності ОВС.

По-сьоме, доцільно вжити заходів щодо подальшого підвищення ролі інспектування. Під час таких перевірок необхідно глибоко аналізувати реальний стан дисципліни і законності в діяльності ОВС, вивчати причини і умови, які призводять до порушень, добиватися їх повного усунення, визначати міськрайлінооргани, окремі підрозділи, де працівники систематично допускають порушення службової дисципліни і законності та здійснювати їх комплексне відпрацювання. Отримані результати необхідно систематично розглядати на засіданнях колегій та оперативних нарадах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бандурка О.М., Соболев В.О. Теорія та методи роботи з персоналом в органах внутрішніх справ: Підручник. -Х.: Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. -480 с.
2. Стародубцев А.А. Сучасний стан законності і дисципліни в органах внутрішніх справ та фактори, що на нього впливають // Вісник Ун-ту внутр. справ. -1999. -№ 5. -С.232-236.
3. Кобзін Д.О. Дисципліна в ОВС. Взаємодія правових та соціально-психологічних факторів // Там же. -С.236-241.
4. Ануфрієв М.І. Зміцнення дисципліни і законності як фактор дотримання прав і свобод громадян у службовій діяльності працівників ОВС // Вісник Ун-ту внутр. справ. -2000. -№ 11. -С.9-12.
5. Рішення колегії МВС України "Про стан дисципліни і законності в діяльності органів внутрішніх справ та заходи щодо їх зміцнення" від 15.05.2001 р., № 1 Км/1. -К., 2001. -47 с.
6. Кучма Л. Життя вимагає рішучих кроків у протидії злочинності // Право України. -1999. -№ 4. -С.4-8.
7. Новаков В.С. Службова злочинність серед працівників органів та підрозділів міліції // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Зб. наук. праць /СУНУ ім. В. Даля. -2002. -№ 3. -С.232-236.
8. Лунеев В.В. Преступность XX века. -М.: Юрист, 2001. -495 с.
9. Алтухов С.А. Преступления сотрудников милиции (понятие, виды, особенности профилактики). -СПб.: Юридический центр Пресс, 2001. -271 с.
10. Государственное управление: основы теории организации: Учебник /Под ред. В.А. Козбаненко. -М.: Статут, 2000. -912 с.
11. Пашерстник А.Е. Укрепление социалистической дисциплины труда -одна из важнейших задач советского права // Советское государство и право. -1952. -№ 10. -С.44-48.
12. Карпенко Д.О. Основы трудового права: Навч. посібник. -К.: Вид-во А.С.К., 2003. -656 с.
13. Государственная дисциплина и ответственность /Под ред. Л.М. Антоновой и Б.И. Кожохина. -Л.: Изд-во

ЛТУ, 1990. -152 с.

14. Горницький В.А. Государственная дисциплина -К.: Политиздат, 1989. -185 с.

15. Ануфрієв М.І., Венедиктов В.С. Негодченко О.В., Соболєв В.О., Шкарупа В.К., Щербина В.І. Соціологічно-правові аспекти зміцнення службової дисципліни в орга-

нах внутрішніх справ України: Навч.-метод. посібник. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. -164 с.

Надійшла до редколегії 25.12.2003

ГОРОДЯНКО С.В. СОБЛЮДЕНИЕ ДИСЦИПЛИНЫ ЛИЦАМИ РЯДОВОГО И НАЧАЛЬСТВУЮЩЕГО СОСТАВА КАК УСЛОВИЕ ПОВЫШЕНИЯ БЕЗОПАСНОСТИ ИХ СЛУЖЕБНО-ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Рассмотрена сущность и особенности соблюдения дисциплины в служебной деятельности работников органов внутренних дел Украины.

GORODJANKO S.V. OBSERVANCE of DISCIPLINE by PERSONS of ORDINARY And COMMANDING STRUCTURE AS the CONDITION of INCREASE of SAFETY of THEIR service-PROFESSIONAL WORK
The essence and features of observance of discipline in service activity of employees of law-enforcement organs of Ukraine is considered.

Т.Г. ГРИЦА

канд. філол. наук

Національний університет внутрішніх справ

УДК 65.011.8:371.3-057.3(477)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ ОВС УКРАЇНИ

Розглянуті питання професійно-орієнтованого наповнення системи початкової підготовки працівників ОВС України.

Концепцією адміністративної реформи в Україні визначені основні положення щодо нової моделі державного управління з урахуванням побудови демократичної, правової, соціальної держави та формування громадянського суспільства [1; 2; 3, с.193-195]. В цьому ключі особливого значення набуває проблема кадрового забезпечення органів системи Міністерства внутрішніх справ України висококваліфікованими і компетентними фахівцями, здатними ефективно виконувати свої посадові обов'язки на перехідному етапі розвитку нашого суспільства [4]. Кожний працівник органів внутрішніх справ проходить початкову професійну підготовку. І саме тому проведення адміністративної реформи, формування на сучасних засадах організаційної структури органів системи МВС України, розвиток державної служби в цих органах органічно пов'язані з якістю функціонування початкової професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу.

Наповнення цілей й завдань органів внутрішніх прав

сучасним соціальним змістом обумовлює необхідність перегляду організаційно-правового забезпечення початкової професійної підготовки осіб рядового та начальницького складу здійснюваної у відомчих закладах освіти. На нашу думку, актуальність такого перегляду зумовлена наступними основними чинниками. По-перше, значення професійного кадрового корпусу означеної категорії державних службовців у перехідний період розвитку суспільства, держави та, зокрема, органів внутрішніх справ підвищується тому, що він покликаний якісно забезпечувати виконання найважливіших правоохоронних завдань у сфері забезпечення прав, свобод та інтересів найрізноманітніших учасників суспільних відносин. Природно, невід'ємною складовою кадрової політики в ОВС України є забезпечення ефективного функціонування початкової професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу, від яких, власне, і залежить поліпшення справ у правоохоронній та правозабезпечувальній сферах життя громадянина, суспільства і держави.